
Voorzitter,

Het jaar 2020... Menig meme is voorbij gekomen dat 2020 is afgeschreven. Men kan niet wachten op 2021 en 2020 willen we allen zo snel mogelijk achter ons laten. Het was een onstuimig jaar. Corona heeft heel wat roet in het eten gegooid. We kregen een "free delivery" waar we niet om hadden gevraagd. Een mokerslag voor horeca, voor familiebedrijven, het MKB. Ondernemingen moesten tijdelijk sluiten, ziekenhuizen draaien overuren.

Gekonkel bij de Amerikaanse verkiezingen en dichter bij huis boezemt de verschrikkelijke terreur ons angst in. Het lijkt wel of 2020 een jaar lang vrijdag de 13e is. Wat ik zeg, een onstuimig jaar. Maar niet alleen door corona. Vergeet niet dat we sinds dit voorjaar een nieuw Provinciebestuur hebben en een nieuwe commissaris. Alles kwam tegelijkertijd en we moesten door. Stilstaan is geen optie. En daarom is het goed om vooruit te kijken.

Vooruitkijken. Dat is een begroting ook. Dit jaar in Brabant een makkelijk leesbaar overzicht van alle verwachte inkomsten en uitgaven voor het komende kalenderjaar. Complimenten voor deze opmaak. Er is een inschatting gemaakt, gebaseerd op de afgelopen jaren, maar ook op de toekomst. Bekend is dat de rente zeer laag staat, dus we weten al langer dat we moeten inzetten op besparen en verdienen. We gaan dus niet bij de pakken neerzitten, maar vooruitkijken. De focus vandaag ligt op 2021 en we kijken in hoeverre bepaalde beleidsplannen financieel haalbaar zijn. Dat is de theorie.

Maar van de VVD bent u gewend dat wij ook daadwerkelijk resultaten willen boeken. We willen dat er feitelijk geleverd wordt. Hoe verheugd waren wij toen we lazen dat wat betreft de betrokkenheid van inwoners bij beleidsontwikkeling en beleidsuitvoering (pag. 10) hiervoor in 2021 drie experimenten uitgevoerd gaan worden. Interessant. Uiteraard horen we graag van de gedeputeerde wat voor experimenten dit zijn.

Dit raakt natuurlijk het onderwerp **draagvlak**, wat onder andere als leidraad ligt voor komend beleid. In mei van dit jaar is via een motie aangenomen dat het Bestuursakkoord Samen, Slagvaardig en Slim zijn integrale doorwerking heeft provinciaal beleid, hetgeen door gedeputeerde De Bie als antwoord op een vraag van mijn fractiegenoot de heer Gremmen tijdens het Burap-debat vorige maand is bevestigd. Hierdoor kunnen wij concluderen dat sommige aangenomen moties daterend voor 15 mei 2020 wellicht achterhaald zijn. Het BA heeft de ambitie draagvlak te verstevigen door samen op te trekken zodat iedereen mee kan.

Het bestuursakkoord heeft ook grote woorden over het versterken van onze realisatiekracht. Dat was de S van slagvaardig. De VVD fractie rekent er dus op dat wat betreft participatie alle gedeputeerden in hun portefeuilles aan de voorkant inwoners betrekken bij hun beleidsafwegingen.

Corona heeft de wereld veranderd. Ook tijd draagt bij aan een veranderingsproces.

Maar ook het klimaat verandert. Daar kunnen we niet omheen.

Was het 30 jaar geleden (dus in 1990) op 2 november 7C, dit jaar brak 2 november het warmterecord met 19C.

Voor de VVD gaat het boeken van resultaten hand in hand met het effectief inzetten van onze schaarse provinciale middelen. Op het gebied van **natuur** zien we dat de realisatie achterblijft ten opzichte van de gestelde doelen. Daar komt bij dat grote ontwikkelingen als klimaatverandering een groot effect hebben op onze natuur. Er ontstaan nieuwe soorten flora en fauna en het is de vraag of we de bestaande beschermde flora en fauna nog kunnen beschermen tegen deze externe effecten. Ook door menselijk handelen (bewust of onbewust) komen nieuwe soorten, de exoten, in onze natuur terecht. Helaas zijn sommige invasieve exoten, zoals de Japanse duizendknoop, schadelijk voor onze natuur. De VVD heeft dit al eerder onder de aandacht gebracht.

En zo blijkt dat door de temperatuursverhoging in ons land niet inheemse organismen hier prima kunnen aarden. Naast de exoten ontstaan er ook van nature nieuwe plantensoorten. Een nieuwe biodiversiteit. Dat hoeft niet altijd negatief te zijn, maar dit is wel iets wat we in kaart moeten brengen. Als een soort reality check en nulmeting voor het nieuwe beleidskader Brabant Uitnodigend Groen. Het natuurbeleid is nu gericht om bepaalde soorten te beschermen die wellicht 30 jaar geleden al op de lijst zijn gezet. Is dat nog up to date? De

SPREEKTEKST

vraag is feitelijk: sorteert het huidige natuurbeleid nog wel het gewenste effect? We zouden graag willen zien welk effect de inzet van provinciale middelen op onze Brabantse natuur heeft. Om dit te onderzoeken dienen wij een motie in.

Natuur is voor de VVD vooral recreatie. Een mooie natuur draagt bij aan het tevredenheidsgevoel van de Brabander. Men geniet en recreëert in de bossen en heidevelden. Afgelopen voorjaar, toen er een semi lockdown was, en ook de afgelopen weekeinden, gingen de mensen massaal de bossen in. Een frisse neus halen. Dit draagt bij aan een gezonder mens.

We kijken uit naar de visie **Gezondheid**. Fijn dat hier aandacht voor is. Het afgelopen jaar heeft ons laten zien hoe kwetsbaar wij zijn en dat een goede gezondheid prioriteit heeft. De vraag is in hoeverre een overheid een prominente rol hierin moet spelen en of dat er ook sprake kan zijn van persoonlijke verantwoordelijkheid. Een artikel van het NOS gisteren bevestigde het grote belang van een gezonde levensstijl, want door gezonder te eten en meer te bewegen kunnen mensen hun immuunsysteem versterken. Dit staat in een brandbrief aan het kabinet van 65 artsen, wetenschappers en bestuurders van gezondheidsorganisaties.

Gezondheid is voor ons een vitale levenshouding, bewegen en sport. Sport zorgt ook voor verbinding wat weer sociale gezondheid met zich meebrengt. Een lege tribune bij een populaire voetbalwedstrijd is voor meerdere partijen frustrerend. Sport is dus ook een belangrijke vorm van vrijetijdsbesteding voor het welzijn van Brabanders. De gedeputeerde zal dit ongetwijfeld beamen. Binnenkort bespreken de Staten over het Nieuwe Beleidskader Vrije Tijd, Cultuur en Sport en Erfgoed, waarbij de VVD ervan uit gaat dat de incidentele en structurele middelen binnen dit beleidskader evenredig verdeeld zullen worden. Graag willen we van de gedeputeerde weten welke punten (u mag er wat mij betreft 3 of 4 noemen) belangrijk zijn als het gaat om de toekomst van sport, waar naar alle waarschijnlijkheid zo'n 10 miljoen aan besteed zal gaan worden.

Vanwege dit nieuwe beleidskader verdwijnt het beleid Samenleving als apart thema. Het wordt integraal onderdeel van alle beleidsprogramma's. Het wordt dus feitelijk een horizontaal thema en samenleving zal in alle opgaven via het begrip Brede Welvaart terug te vinden zijn. Tijdens het rondetafelgesprek vorige week vrijdag viel ons op dat dit breed omarmd werd door meerdere partijen. Dat is mooi als theorie. Hoe gaat zich dat vorm geven in de praktijk? Daarom de vraag of elke gedeputeerde een voorbeeld wil geven van de integrale aanpak van Samenleving in hun portefeuilles? Door het benoemen van voorbeelden zal dit ongetwijfeld een verhelderend beeld weergeven.

Naast Gezondheid en Sport is voor de VVD veiligheid ook een belangrijke pijler. Want voor ons geldt het adagium: Zonder veiligheid geen vrijheid. Helaas zijn er nog steeds veel problemen met ondermijnende criminaliteit in Brabant. Deze in 90% van de gevallen druggerelateerde criminaliteit vormt een gevaar voor veel Brabanders. Zo worden agrarische ondernemers niet alleen benaderd om een schuur te verhuren, ook worden oogsten gesaboteerd om schuren voor drugsproductie te gebruiken. Daarnaast zien we helaas steeds vaker dat aan jongeren gevraagd wordt even snel een pakketje te bezorgen. Dit jaar is er met succes een social media campagne uitgevoerd om dit soort misstanden tegen te gaan. De VVD wil dat deze campagne wordt voortgezet.

Die pilot was overigens gestart dankzij een amendement van de VVD en de PvdA in 2018 om de weerbaarheid van onze inwoners te vergroten en dat is blijkbaar het nog steeds hard nodig. Wij dienen daarom hiervoor een motie in. Daarnaast zien we dat het in het buitengebied er ook niet veiliger op wordt. Naast de drugsdumpingen en de afvaldumpingen, die wij als VVD al jaren als een doorn in het oog zien, stijgt de druk op onze boa's door een toename van stroperij. Onze boa's van de SSIB komen veel in aanraking met deze criminelen en dit is inmiddels geen excès meer, maar structureel.

De boa's kunnen hun taak onvoldoende uitvoeren omdat ze niet uitgerust zijn om de criminelen die ze tegenkomen aan te pakken of om zichzelf te verdedigen. Om goed te kunnen handhaven, direct te kunnen optreden EN voor de veiligheid van de boa's zelf, moeten boa's uitgerust worden met een vuurwapen. Het zal u niet verbazen dat de VVD daarom een motie indient en het college verzoekt de boa's van de SSIB vanaf 2021 uit te rusten met een vuurwapen.

Voorzitter,

Vorig jaar hebben we met de begroting een motie ingediend over afvalscheiding, gericht op een onderzoek of één uniform afvalstelsel van nascheiding een oplossing zou zijn. Daar is niet veel mee gebeurd. Inmiddels vernemen wij van een aantal grote gemeenten dat er een sterke voorkeur voor nascheiding is. Het zou namelijk goedkoper zijn dan voorscheiding van afval. Laten we als provincie hierin slim en slagvaardig optrekken en het voor de inwoners makkelijker maken. Laten we dit oppakken en bekijken wat de voordelen zijn van nascheiding. Dus nog een motie bij deze.

En dan nog een financiële aantekening, want de begroting gaat feitelijk over financiën.

Het geldt voor iedereen dat als moeten concluderen dat er bezuinigd zal moeten worden. Geen leuke boodschap, maar wel de realiteit. Ook hadden we liever nog meer terughoudendheid gezien op het aanwenden van knelpuntenbuffer, maar we zien dat dat helaas niet anders kan. VVD begrijpt de gedachte achter de knelpuntenbuffer maar al te goed. We weten op dit moment nog niet wat de economische gevolgen van Covid-19 in 2021 zijn en aangezien Brabant geen apart Corona-fonds heeft, is het verstandig dat we een buffer hiervoor achter de hand hebben.

Daarnaast zien wij ook kansen om geld te verdienen. Dat kan via projecten uit de immunisatieportefeuille, bijvoorbeeld via de opwek van duurzame energie. Samen met PvdA dienen wij hierover een motie in. Aangezien de PvdA vandaag in haar spreektijd formeel niet de mogelijkheid heeft een motie in te dienen, doe ik dat namens de PvdA bij deze. De motie heeft als titel "Toekomstbestendig investeren in Brabant" en ik laat de eer aan de heer Smeulders deze motie voor het voetlicht te brengen.

Ongetwijfeld had u van de VVD een betoog verwacht over bouwen, bouwen, bouwen en werk, werk, werk. Uiteraard hebben we onverminderd aandacht voor Woningbouw, Economie en Mobiliteit. We hebben er vandaag bewust voor gekozen ons te beperken tot standpunten, die we ook van belang vinden.

Voorzitter, ik rond af.

Als je iets aanschaft, een huis of een nieuw kledingstuk, dan is er juridisch sprake van een overdracht, die bestaat uit overeenkomst, je betaalt waarna je vervolgens het product krijgt. Dat laatste is de levering.

Ook vandaag maken we afspraken, alloceren we daar geld voor en verwacht de VVD dat er ook geleverd zal worden. We gaan er dus vanuit dat de Gedeputeerden ook daadwerkelijk zullen leveren en horen in hun termijn van de beantwoording graag terug wát ze daadwerkelijk gaan doen.

Daarom een gratis advies van de VVD fractie aan het college:

Niet zeveren, maar leveren!